
ÖĞRETİMDE PLANLAMA VE DEĞERLENDİRME

CGE108U

KISA ÖZET

1.ÜNİTE Eğitimde Program Geliştirme

GİRİŞ

Kalkınmanın ölçütü olan çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmak, toplumun sosyal, siyasal ve ekonomik tüm sistemleriyle gelişmesine, toplumsal sistemlerin gelişmeleri de bu kurumların işlevlerini etkin bir biçimde gerçekleştirebilme güçlerine bağlıdır. Toplumsal kurumlara bu gücü veren kaynak eğitimidir. Eğitim kavramı, farklı tanımları olmakla birlikte, bireylerde kendi yaşantıları yoluyla istendik yönde davranış değiştirme süreci olarak tanımlanmaktadır. Kuşkusuz bu tanımda geçen “istendik yön”, sürecin belirli ölçütler doğrultusunda planlanması gereğini ifade etmektedir. Eğitim programı kavramı dünyada çok eski yıllardan beri kullanılan, farklı anlamlar yüklenilen bir kavramdır. Genel olarak eğitimde saptanan politikayı uygulamaya dönüştüren köprü olarak tanımlanan eğitim programı ile toplumun gereksinimlerini karşılamaya yönelik insan kaynağının yetiştirilmesi sağlanabilir.

EĞİTİM PROGRAMI

Eğitim bir program çerçevesinde gerçekleştirildiğinde belirlenen amaca ulaşacak ve bir anlam kazanacaktır. Eğitim sürecinin belirli bir plan, program dâhilinde gerçekleşmesi olan formal eğitim için programlar büyük önem taşır. Latince “curriculum” sözcüğü, yarış arabalarının üzerinde yarıştığı oval biçimindeki koşu pisti olarak kullanılmış ve bu kavram “izlenen yol” anlamında da eğitimde kullanılmaya başlanmıştır. Genel olarak 20. yy.a kadar “konular listesi” anlamında kullanılan eğitim programı kavramının tanımı üzerinde çeşitli yorumlar yapılmıştır. Resmî programlarda belirtilen amaç ve etkinliklerin dışında, öğrenme-öğretme süreci içinde ortaya çıkan bilgi, düşünce ve uygulamalar ile öğrencilerin ulaştıkları nitelikleri açıklayan program türü ise örtük program olarak adlandırılır.

Örtük programın kapsamı şu biçimde sıralanabilir:

- Okulun idari ve örgütsel araç ve düzenlemeleri
- Okul kuralları
- Okul binasının mimari yapısı ve dekorasyonu
- Sınıfların oluşturulması
- Zaman
  - Ders dışı faaliyetler
- Okul ve çevre etkileşimi
- Toplumsal normlar ve değerler
- İdeoloji
  - Ders kitapları
    - Sınıf iklimi
- Öğretmenlerin görüş ve beklentileri
  - Öğretmenlerin ön yargıları
  - Sınıf kuralları
  - Öğretmen davranışları
- Öğrenci özellikleri
- Sınav ve öğrenci başarısı

Tüm bu sıralanan öğelere bakıldığında örtük program, öğrencilerin kazanmaları beklenen bilgiler, ilkeler, kurallar, değerler, tutumlar, alışkanlıklar ya da düşünceleri okulun resmî ya da

yazılı bir program olmaksızın dolaylı olarak öğrettiği program olarak görülebilir. Bir eğitim programının dört temel ögesi bulunmaktadır.

Bu ögeler şöyle sıralanabilir:

- Amaç
- İçerik
- Öğrenme-öğretme süreci
- Değerlendirme

Eğitim Programının Özellikleri:

Bir eğitim programının taşınması gereken bazı özellikler bulunmaktadır. Bu özellikler şu biçimde açıklanabilir:

İşlevsellik: Bir eğitim programının işlevsel olması bireyin ve toplumun gereksinimlerini karşılaması, bireylerin özelliklerini ön plana çıkarmasıdır. İşlevsel bir eğitim programı, bireyin gerçek yaşamda karşılaşılabileceği sorunlara yönelik olarak önlemler alabilmeli ve bunu tüm öğelerine yansıtılabilmelidir. Bir başka deyişle, işlevsel bir eğitim programı hayatta uygulanabilirliklidir.

Esneklik: Esnek bir eğitim programı bireyler arasındaki farklılıkları dikkate alarak bireylerin değişen gereksinimlerine yanıt verebilmelidir. Aynı zamanda bölgesel farklılıkları ve beklentileri dikkate alarak bunların karşılanmasına dönük önlemler alabilmelidir.

Toplumsal değerlere uygunluk: Eğitim programları bir ulusun değerlerini, bireysel ve toplumsal beklentileri kazandırmada en önemli araç rolünü taşımaktadır.

Bilimsellik: İyi bir eğitim programı bilim ve teknolojideki değişmelere ve gelişmelere göre güncellenebilmelidir. Eğitim programının hazırlanırken bu ilkeleri temel alarak hazırlanması ve bunu öğrencilere de yansıtabilmesi son derece önemlidir.

Amaçlara uygunluk: Eğitim programlarında öncelikli ve en belirleyicisi olan amaçlar niçin sorusuna yanıt verir. Birey, konu ve toplumun beklentileri ve özellikleri düzenlenen amaçların gerçekleşmesinde oldukça önemlidir.

Eğitim Programının Temelleri:

Program geliştirme çalışmalarının dayandığı kuramsal temeller tarihsel, toplumsal, psikolojik ve felsefi temeller olarak ele alınıp incelenmiştir.

Tarihsel temeller: Program geliştirme kavramının dünden bugüne nasıl bir değişim gösterdiğini belirlemek oldukça önemlidir. Antik dönemden (MÖ 4-5. yüzyıl ile MS 3-4. yüzyıllar arası) itibaren birçok düşünür eğitimin ne olduğu ve nasıl yapılması gerektiği konusunda önemli fikirler ileri sürmüştür. Çünkü bu dönemde eğitim, düşünsel bir problem olarak görülmeye başlanmıştır. Sofistler ilk profesyonel eğitimciler, ilk eğitim teknologları olarak kabul edilir. MÖ 3. yy. da Romalılar dil bilgisi ve etkili konuşmaya dayalı bir eğitim anlayışı geliştirmiştir. 18. yy. da ise devlet okullarının sayılarının artmasıyla eğitim programlarına ihtiyaç ön plana çıkmıştır. 19. yy. da matematik, felsefe, kimya gibi yeni dersler okullarda yer almıştır. İçerik ve yöntem konusunda yapılan tartışmalar eğitimde program geliştirme alanının doğuşunu hazırlamıştır. 1918'de Bobbit'in "Eğitim Programı" kitabı alandaki ilk kitaptır. Bobbit ve

Charters, eğitim programını öğrencilerin öğrenme yaşantılarıyla kazanabilecekleri bir dizi amaçlar olarak görmüştür. Yine Ralph Tyler, 1949’ da yayımladığı “Eğitim Programı ve Öğretimin Temel İlkeleri” adlı kitabında eğitim programının öğelerini şöyle sıralamıştır:

- Amaçları tanımlama, içeriği düzenleme ve materyalleri seçme
- Öğrenme yaşantılarını seçme ve öğrencileri tanıma
- Öğrencileri yönlendirme
- Öğretim ve değerlendirme tekniklerini tasarlama

Toplumsal temeller: Toplumsal dinamizm, eğitim programlarının da dinamik olmasını gerektirir. Eğitim programları, yalnızca okulla sınırlı değildir. Bireylerin toplumdaki yaşam ve öğrenme koşullarına hazırlanmaları için bir yandan toplumun problemlerini ve gereksinimlerini gidermeyi, diğer yandan da bireylerin ilgilerini, gelişim özelliklerini ve gereksinimlerini dikkate almayı gerekli kılar. Böylelikle eğitim programları toplumu oluşturan bireylerin özellikleri ile toplumu dengeler. Eğitim programlarının dinamikliğini objektif süreçlerle sağlamak, insan gücünü toplumun isteklerine uygun biçimde yetiştirmeyi sağlar.

Psikolojik temeller: Öğretim programlarını hazırlama, uygulama, değerlendirme ve geliştirme süreçlerinde insanın gelişim özelliklerini, insanda öğrenmenin nasıl oluştuğunu anlamak önemlidir. Programlar, belli gelişim dönemlerindeki bireylerin ilgi, gereksinim, beklenti ve özelliklerine göre hazırlanır. Program amaçlarının gerçekleştirilebilirliğini belirlemede, bireylerin hem gelişim hem de öğrenme özelliklerinin bilinmesi gerekir.

Felsefi temeller: “Philosophia” terimine dayanan felsefe, “sevgi” anlamına gelen “Philio” sözcüğü ve “bilgi, bilgelik” anlamına gelen “sophia” sözcüklerini bir araya gelmesiyle bilgi ve bilgelik sevgisi anlamını almıştır. Sokrates felsefeyi “neleri bilmediğini bilmek”, Platon, “doğruyu bulma yolunda, düşünsel bir çalışma”, Aristo, “ilkeler ya da ilk nedenlerin bilimi ya da bilimlerin bilimi”, Kant, “kendisini akla dayanan nedenlerle meşru kılmak veya haklı çıkarmak iddiasında bir zihinsel etkinlik biçimi” olarak tanımlamaktadırlar.

Felsefenin çalışma alanları şu biçimde sıralanabilir:

- Varlık Felsefesi (Ontoloji)
- Bilgi Felsefesi (Epistemoloji)
- Değerler Felsefesi (Aksiyoloji)

Varlık felsefesi, var olan şeyleri, varlıkların temellerini ve varlıklar arasındaki bağları sorgulayan bilim dalıdır. Varlık felsefesinin en önemli sorusu “İlk nedir” sorusudur. Varlık felsefesinin ulaşmak istediği sonuç, tüm varlık dünyasını yöneten ilkleri bulmak ve açıklamaktır. Bilgi felsefesi, bilme eylemini ve bunun sonucunda elde edilen bilginin mahiyetini, bilme eyleminin nasıl gerçekleştiğini ve insanın nasıl bildiğini inceler. Bilme, özne (suje) ile nesne (obje) arasında bağ kurmadır. Toplumda egemen olan felsefi görüşler bireylerin hem bireysel hem de toplumsal yaşam içindeki davranışlarını biçimlendirir. Bu felsefi görüşler idealizm, realizm, pragmatizm ve varoluşçuluk olarak sıralanabilir.

İdealizm, varlığın düşünceden bağımsız olmadığını, varlık denilen şey hakkında edinilen düşüncede olduğunu ileri süren felsefe akımıdır. “İdealizme göre gerçek, bir, bölünmez, öncesiz, sonsuz, hep kendi kendine aynı kalan, değişmez, ölümsüz ve soyuttur. *Realizm*, gerçeklik varlığın var ve gerçek olduğunu savunan felsefe akımıdır. Kurucusu Aristoteles’ tir. Realist

felsefenin esası, maddenin gerçeğine ve varlığına inanmaktır. Evrendeki her şey insanın zihninden bağımsız olarak vardır ve gerçektir. *Pragmatizm*, kurucusu John Dewey' dir. Pragmatizme göre dünya, sürekli değişmektedir. Gerçeğin özü değişmezdir. Değişmez bir gerçeklikten söz edilemez. İnsan doğası da dahil olmak üzere her şey değişmektedir. Bir şeyin değeri, yararlı olmasıyla ölçülür. İnsana yararlı olan şey iyidir. *Varoluşçuluk*, felsefesinin temelini, insanın kendini ve kendi gerçekliğini tanıması oluşturur. İnsana olabildiğince özerklik ve seçme şansı verilmesinden yanadır. Varoluşçuların en çok işlediği temalardan biri ölümdür. Kötü bir yaşam sürdürmektense ölüm daha tercih edilir görülmüştür. Eğitimin ve yaşamın amacı, insanın bir varlık olarak kendi varoluşunun farkında olmasını, kendini tanımasını ve kendi varoluşunu gerçekleştirmesini sağlamaktır. Bu dört temel felsefeye dayalı olarak ortaya çıkan eğitim felsefeleri ise daimicilik, esasicilik, ilerlemecilik ve yeniden kurmacılıktır. Daimicilik, dayandığı temel felsefe, idealizm ve realizmdir. Değişmeyen evrensel bir eğitim, insanın işlevi her toplumda aynıdır ve düşünme yeteneği ortaktır. İnsanın doğasının evrenselliği edebiyat, tarih ve felsefi ürünlerde görülür.

Esasicilik, belli bir felsefeye dayanmaktan çok doğrudan bir eğitim hareketi olarak ortaya çıkmıştır. Daha çok realist az da olsa idealist özellikler taşır. Eğitim programlarının konu alanı üzerinde daha çok durur. Geçmişten gelen ancak zamanın tecrübesinden geçmiş kalıcı olan konulara ve değerlerin seçimine önem verir. İlerlemecilik, pragmatizmin eğitime uygulansıdır. Eğitim aktif ve çocuğun ilgilerine dayalı olmalıdır. Çocuklar; ilgi, kapasite ve özelliklerine uygun bir eğitim programı içinde yetiştirilmelidir. İlerlemecilikte problem çözme yöntemi temeldir. Yeniden kurmacılığın temelinde pragmatizm ve varoluşçuluk vardır. İlerlemeciliğin devamıdır. Uygarlığın bütün temel değerleri gözden geçirilmeli ve yeni bir toplum düzeni oluşturmak üzere okul önderlik etmelidir.

PROGRAM GELİŞTİRME

Eğitim programı ile birlikte sıklıkla kullanılan bir kavram program geliştirmedir. Program geliştirme, eğitim programının amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve değerlendirme öğeleri arasındaki dinamik ilişkiler bütünü olarak tanımlanabilir. En genel anlamıyla program geliştirme eğitim programlarının tasarlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve değerlendirme sonuçlarına göre yeniden düzenlenmesi olarak tanımlanabilir.

Program geliştirme;

- Yazılı bir program hazırlamak değil, mevcut programı araştırma yoluyla geliştirmektir.
- Düzenlenen programın masa başında değiştirilmesi, bir kısım konuların çıkarılması ya da ilave edilmesi değil; uygulamalı bir süreç olarak programı uygulamada geliştirmektir.
- Eğitim süreciyle ilgili tüm koşulların, bireylerin, ders kitaplarının araç-gereçlerin sürekli biçimde geliştirilmesidir.
- Devamlı, kapsamlı ve uygulamalı bir süreçtir.
- Merkezden okula, okuldan merkeze doğru haberleşme gerektiren bir süreçtir.
- Sürekli değerlendirmeye yer veren bir süreçtir.
- Katılım ve ekip çalışması gerektirir.

Programın Planlanması:

Program geliştirmenin ilk aşaması planlamadır. Bu aşamada çalışma gruplarının oluşturulması, çalışma planının yapılması, gereksinim belirleme, amaçların oluşturulması, içeriğin düzenlenmesi, öğrenme-öğretme sürecinin düzenlenmesi ve değerlendirme durumlarının düzenlenmesi biçiminde etkinlikler gerçekleştirilir.

Çalışma gruplarının oluşturulması: Programda üç tür çalışma grubundan söz edilir. *Program karar ve koordinasyon grubu*, hangi alanlarda program geliştirme çalışmaları yapılacağına karar vermek, ülkenin başat eğitim felsefesinin bu programlara yansıtılmasını sağlamak, hazırlanan programları kabul ya da değiştirmede karar organı olarak görev yapmak ve tüm program geliştirme çalışmalarında koordinasyonu sağlamak görevlerini yerine getirmektedir. Program karar ve koordinasyon grubunun üyeleri, MEB temsilcileri, program geliştirme alan uzmanı, öğretmen, konu alanı uzmanı, veli ve öğrenci temsilcileridir. *Program çalışma grubu*; programın hazırlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi aşamalarında sürekli görev yapan komisyondur. Program çalışma grubunun üyeleri; program geliştirme uzmanı, ölçme ve değerlendirme uzmanı, ilgili konu-alan uzmanı ve ilgili konu alanı öğretmenleri (uygulayıcılar) dir. *Program danışma grubu*, program çalışma grubunun çalışmaları sırasında, gereksinime göre danışmanlık yapabilecek eğitim uzmanlarından oluşturulan gruptur.

Çalışma planının yapılması: Program geliştirme çalışmalarına başlamadan önce, bu çalışmaların ne kadar sürede yapılacağı ve hangi işlemlerin yapılacağını önceden planlayıp bunu bir akış şemasında ya da işlem-zaman çizelgesinde göstermek işlemlerin daha sistematik devam etmesi için gereklidir.

Gereksinim belirleme: Program geliştirme çalışmasının önemli bir bölümünü oluşturur. Program amaçlarının yerindeliğini ortaya koymada yardımcı olur. Toplumun, bireyin ve konu alanı ile ilgili gereksinimlerin belirlenmesi önemlidir. Gereksinim belirlemede yanıt aranılan sorular şunlardır:

- Eğitim programının amaçları neler olmalıdır?
- Eğitim programları hangi açılardan amaçlarına ulaşamamaktadır?
- Eğitim programlarının hangi yönleri incelenmelidir?
- Eğitim programlarının uygulama sonuçları nelerdir?
- Eğitim programları nasıl daha etkili ve verimli bir düzeye getirilebilir?
- Var olan programı uygulamak ve geliştirmek uygun mudur? Yeni bir program hazırlanmalı mıdır?

Amaçların oluşturulması: Eğitimde amaç ve davranışların belirlenmesi aynı zamanda bireylerin neden eğitildiği sorusunun da yanıtı ve karşılığı olma özelliğini de taşımaktadır. Planlılık, sistemli hareket etmeyi ve süreçte yer alan madde ve ekonomik kaynakları etkili ve verimli kullanmayı gerektirir. Bunun yolu ise belirlenmiş bir amaç ya da amaçlar takımına dönük olmakta ve amaçları belirleyerek onları merkeze almaktan geçmektedir. Eğitimde amaç kavramı, yeti tirilecek insanda bulunması istenilen eğitim yoluyla kazandırılabilir nitelikler olarak tanımlanmaktadır. Amaçları en genelden en özele doğru dört grupta toplayabiliriz. Bunlar uzak amaç, genel amaç, özel amaç ve davranışsal amaç olarak sıralanabilir.

Uzak amaç, bir ülkenin dış politika ile ilgili görüşleri, toplumun ulaşmayı amaçladığı uygarlık düzeyi, eğitim sisteminin ürünü olarak yetişecek ideal insanın nitelikleri vb. gibi çok genel olan ve çoğu zaman yol gösterici nitelikte olan amaçlardır. Kısacası, bir eğitim alanının ülke düzeyinde çok genel amaçlarıdır. Örneğin, Türk Millî Eğitiminin amaçları uzak amaca örnek olarak verilebilir. *Genel amaç*, uzak amaçlara göre daha dar, belli bir eğitim kesiminin ya da okulun ulaşmak istediği konumu belirleyen genel nitelikli amaçlardır. Örneğin, liselerin amaçları genel amaçtır.

Özel amaç, belli bir dersin, belli bir kursun ya da belli bir konunun öğretim amaçlarıdır. Özel amaçlar, belli bir bilgi dalında öğrenenlerin düzeyine uygun olarak kazandırılmak istenen özelliklerdir. Örneğin, Öğretimde Planlama ve Değerlendirme dersinin amaçları özel amaçtır. *Davranışsal amaç*, bir özel amaca ulaşıldığında kazanılmış olacak olan davranışlardır. Bunlar, bir özel amaca ulaşmak için gerçekleştirilmesi gereken alt davranışlardır. Davranışsal amaçların kazandırılması demek ilgili özel amacın da yerine getirilmesi demektir.

Bilişsel alan, kavramların, ilkelerin, olguların, hatırlanmasından, bir bilginin analizine, özgün olarak oluşturulmasına ya da değerlendirilmesine kadar değişik düzeylerde zihinsel etkinlikleri gerektirmektedir. Okul öğrenmelerinde amaçlar bilişsel alanda yoğunlaşmaktadır. Eğitimin amaçları arasında bilgiyi tanıma, hatırlama, onun üzerinde işlemler yapma, örneğin kavramlar, genellemeler, kuramlar geliştirme ve bütün bunları denetleme süreçlerinde yansıyan yeterlikler önemli bir yer tutar. Bilgi basamağı, herhangi bir nesne ya da olguyla ilgili bazı özellikleri kişinin görünce tanıması, sorunca söylemesi ya da ezberden aynen tekrar etmesi davranışlarını kapsar.

İçeriğin Düzenlenmesi: İçerik ile “Ne öğretilim?” sorusuna yanıt aranmaktadır. Program geliştirme sürecinde içerik, amaçlara göre seçilir ve düzenlenir. İçerik, eğitimsel amaçlar doğrultusunda seçilen olgu, kavram, ilke ve genellemelerin kimi sistematik bağlarla birleşerek oluşturdukları bilgi bütünüdür. Programın içerik boyutu ile öğretilecek konuların düzenlenmesi söz konusudur. Tümdengelim ilkesi, içeriğin sunumunda önce genel yapılar ortaya konulmalı ayrıntıya sonra inilmelidir. Kaynaştırma ilkesine göre, yeni fikir ya da içeriğin bir önceki ya da daha önceki bilgilerle bütünleştirilmesi gerekir. Bunun için içerik, kendi içinde anlamlı bir bütün oluşturmalıdır.

- **İlgili olması:** Amaçlarla ilişkili olmalıdır.
- **Ekonomik olması:** Sistematik ve iyi örgütlenmiş olmalıdır. Gereksiz bilgiye yer verilmemelidir.
- **Yaşama yakın olması:** Uygulanabilir, işlevsel ve gerçekleştirilebilir olmalıdır.
- **Kendi kendine yeterli olması:** Gerektiği ve yeteri kadar ayrıntılı olmalıdır.
- **Bilimsellik:** Araştırma bulgularını ve sonuçlarını dikkate almalıdır.
- **Anlamlılık:** Öğrencinin kavrama gücünü dikkate almalıdır. Örnekler içeriği açıklamalı, öğrencinin deneyimlerini zenginleştirmelidir.
- **Yararlılık:** Bireyin ve toplumun işine yarayabilecek bilgilerden oluşmalıdır.
- **Geçerli ve güvenilir olması:** Özel bir alanla ilgili, sınırlı, güncel ve bilimsel açıdan doğru olmalıdır. Öğrencilere yeterli materyal sunulmalıdır.
- **Kaynaşıklık:** Öğrenme konuları ve etkinlikleri birbiriyle tutarlı ve ilişkili olarak düzenlenmelidir.

Öğrenme-Öğretme Sürecinin Düzenlenmesi: Eğitim programının üçüncü ögesi olan öğrenme-öğretme sürecinin düzenlenmesinde “nasıl” öğretim sorusuna yanıt aranır. Bireyin istenilen amaçlara ulaşmasını sağlamak için düzenlenen öğrenme yaşantılarının yer aldığı bölümdür. Öğrencilerde istenilen davranışların gelişebilmesi için yaşantılarının etkili bir biçimde düzenlenmesi gerekir. Öğrenme-öğretme süreci öğrenci açısından bakıldığında “öğrenme yaşantıları”, öğretmen açısından “öğretme yaşantıları” olarak düşünülmektedir. Öğrenme-öğretme süreci üç aşamada gerçekleşir:

- Giriş Etkinlikleri
- Geliştirme Etkinlikleri
- Sonuç Etkinlikleri.

Giriş etkinlikleri, öğrencilerin sürecin başında neyi, nasıl, ne kadar öğreneceği konusunda bilgilendirilmesi önemlidir. Giriş etkinlikleri; dikkati çekme, güdüleme, gözden geçirme ve derse geçiş biçiminde düzenlenmektedir. Dikkati çekme, öğrencilerin dikkatini konuya ve kazandırılacak davranışlara çekmek ve ilgiyi sürekli hâle getirmektir. *İpucu*, öğrenciyi harekete geçiren ve istenilen davranışların yapılmasına yardımcı olan mesajlardır. Bireysel farklılıklar dikkate alınarak verilen ipuçları sözlü veya yazılı olabilir. İstendik davranışların sıklığını artırmak veya istenmeyen davranışları ortadan kaldırmak amacıyla kullanılan uyarıcılara pekiştireç, bu uyarıcıların verilmesi işlemine pekiştirme denilir.

Pekiştireç verme ilkeleri şunlardır:

- İlk derslerde her doğru cevaba pekiştireç verilmelidir.
- Dersler ilerledikçe her doğru değil, zihinsel açıdan daha üst düzey cevaplara pekiştirme verilmelidir.
- Geç ve güç öğrenenlere her zaman pekiştireç kullanılmalıdır.
- Pekiştireç; yaş, cinsiyet kültür ve kişiliğe uygun verilmelidir.
- Hep aynı tür pekiştireç kullanılmamalıdır.
- İlk derslerde her doğru cevaba, sonraki derslerde sabit oranlı, dersler ilerledikçe değişken oranlı pekiştireç tarifesi kullanılmalıdır.

Değerlendirme Durumlarının Düzenlenmesi: Eğitim programının son ögesi olan değerlendirme ögesinde başlangıçta belirlenen öğrenme amaçlarına ne kadar ulaşıldığı belirlenmeye çalışılmaktadır. Acaba eğitim hizmeti nitelikli verilebildi mi? sorusuna yanıt aranır. Değerlendirme durumlarının düzenlenmesi amacıyla ölçme araçları ya da test maddelerinden yararlanılabilir. Ölçme, belli bir nesnenin ya da nesnelerin belli bir özelliğe sahip olup olmadığının, sahipse sahip oluş derecesinin gözlenip gözlem sonuçlarının sembollerle ve özellikle sayı sembolleriyle ifade edilmesidir.

Bu Özetin tamamını, Çıkmış Sorularını, Deneme Sorularını adresinize gönderiyoruz!...

Tıklayınız

<https://www.kolaysinavlar.com/ogretimde-planlama-ve-degerlendirme-ady212u?search=%C3%87GE108U>